

novoměstský kurýr

2/2015

ČLÁNKY - INFORMACE - AKTUALITY - NÁZORY- FOTOGRAFIE

Pohled na Bohdašín z návrší u obce Tis. Obec je umístěna v plochem údolí a nenašel jsem lepší místo pro celkový pohled. Foto: J.B.

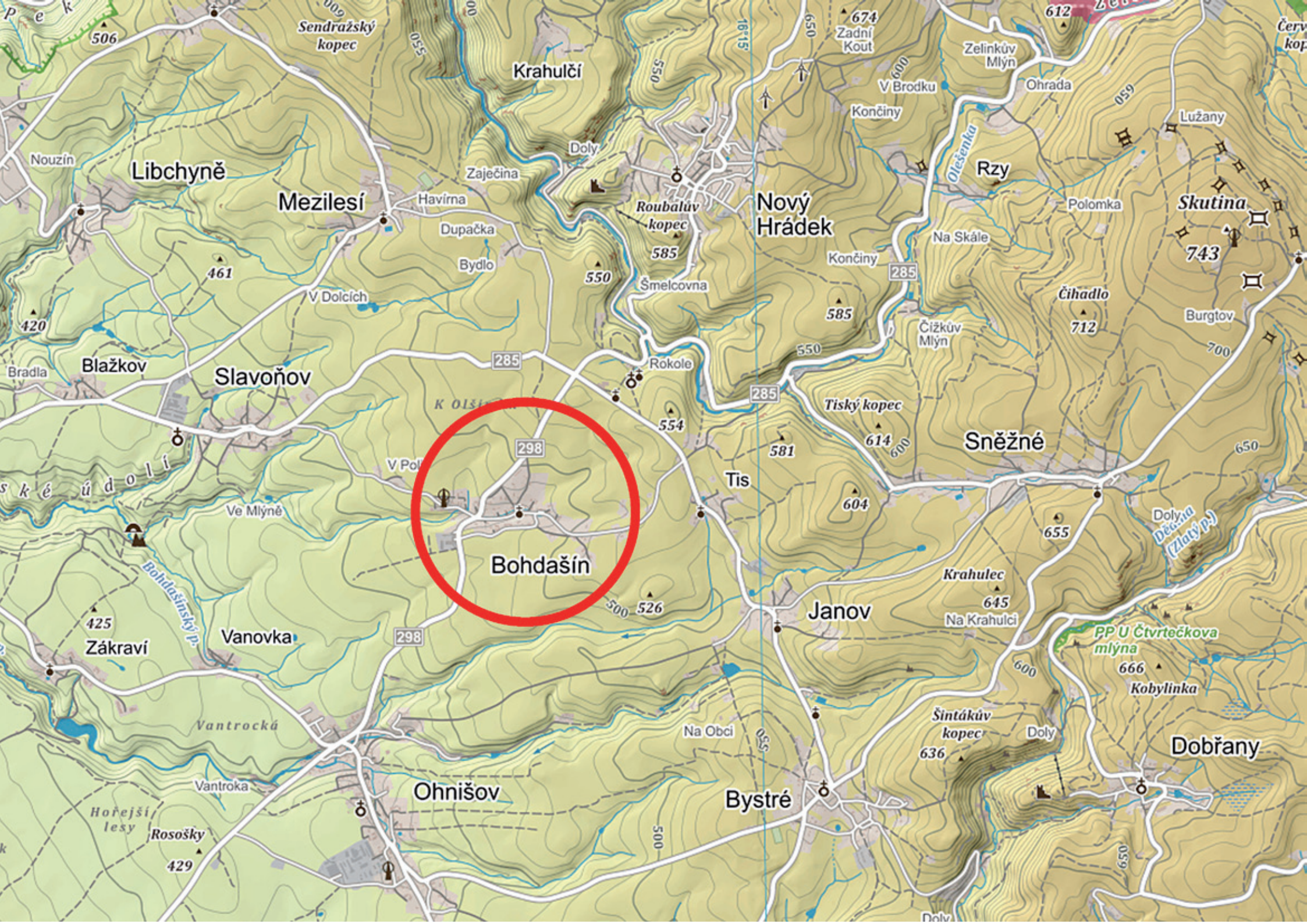
www.novomestskykuryr.info

OBSAH:

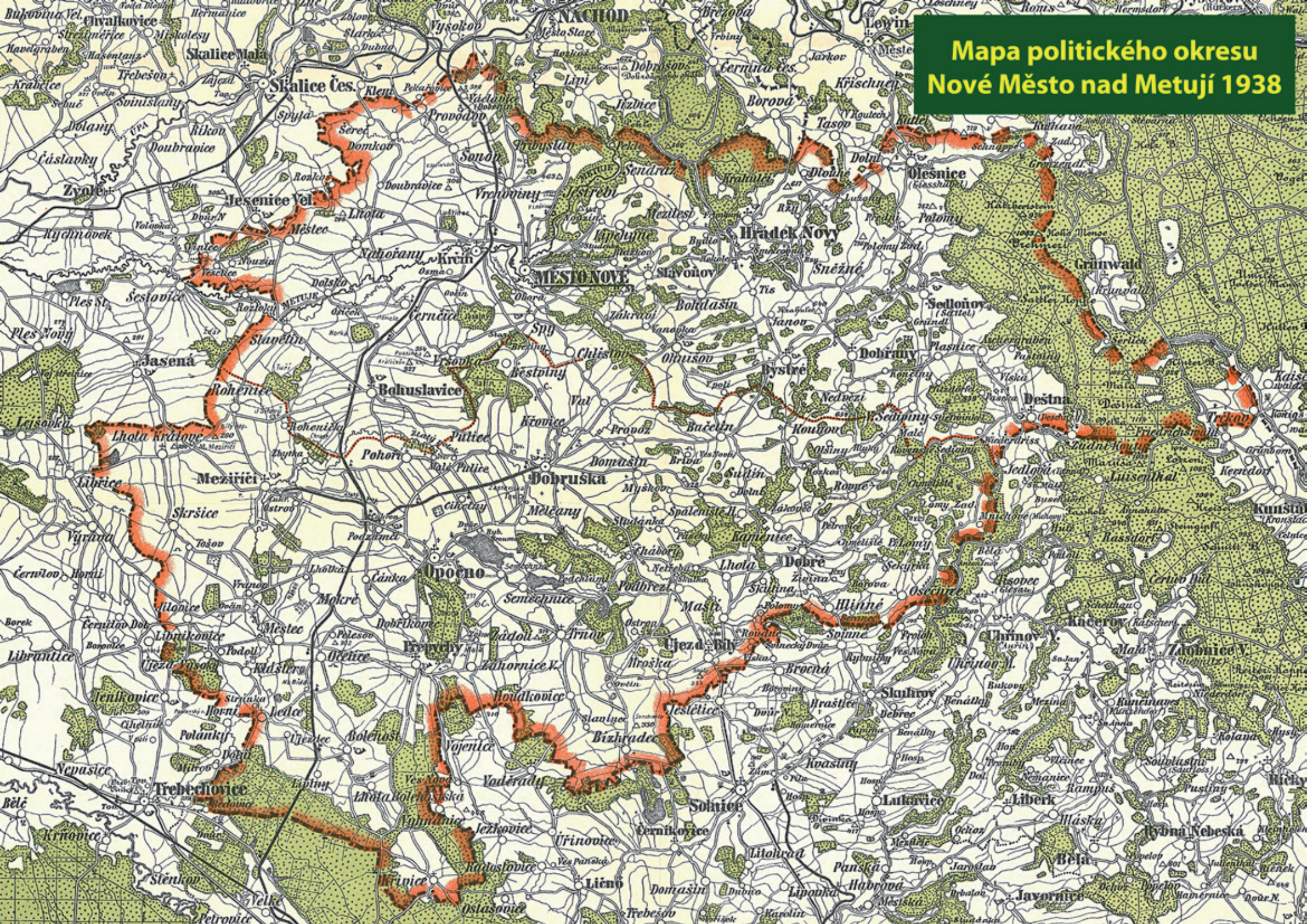
MAPA REGIONU
MAPA BÝVALÉHO OKRESU N. Město n. Met.
NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ - OKRES
BOHDAŠÍN
CO O SOBĚ PÍŠE BOHDAŠÍN DNES?

ROKOLE
OSADA VANOVKA
BYDLO
NĚKOLIK MÝCH POSTŘEHŮ
FOTO Z BOHDAŠÍNA, VANOVKY, ROKOLE, BYDLA

POHLEDY Z MĚSTA
STARÉ NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ
AKTUALITA
VTIPY NA ZÁVĚR
ZASMĚJME SE S PANEM URBANEM)
FOTO NA ZADNÍM LISTU

Mapa politického okresu
Nové Město nad Metují 1938

Obce historického okresu Nové Město nad Metují

Obec	obce ORP	hist. okres	obce DSO	číslo Nov. kur.
Bačetín				
Běstviny				
Bílý Újezd				
Blažkov				3/2014
Bohdašín				2/2015
Bohuslavice				6/2014
Bolehošť				
Borová				
Byzhradec				
Bystré				
Čánka				
Černčice				4/2014
Česká Čermná				
České Meziříčí				
Dlouhé-Rzy				
Dobré				
Dobruška				
Dobřany				
Domašín				
Domkov				9/2014
Hlinné				
Houdkovice				
Chlístov				
Janov				
Jestřebí				9/2013
Jílovice				
Kláster nad Dědinou				
Krčín (dnes souč. N.M.n.M.)				
Králova Lhota				
Křivice				
Křovice				
Ledce				

Lhota - Doubravice				7/2014
Libchyně				1/2014
Mělčany				
Městec nad Dědinou				
Městec				7/2014
Mezilesí				2/2014
Nahořany				7/2014
Nedvězí				
Nové Město nad Metují				12/2013, 14
Nový Hrádek				
Očelice				
Ohnišov				1/2015
Olešnice v Orl. horách				
Opočno				
Osečnice				
Podbřeží (Skalka)				
Pohoří				
Provodov-Šonov				9/2014
Příbyslav				11/2013
Pulice				
Rohenice				
Semechnice				
Sendraž				10/2013
Slavětín nad Metují				8/2014
Slavoňov				3/2014
Sněžné				
Spy, (dnes součást N.M.n.M.)				11/2014
Studnice				
Šeřeč				
Václavice				
Val				
Vrchoviny, (dnes souč. N.M.n.M.)				10/2014
Vršovka				5/2014
Vysokov				
Vysoký Újezd				
Zákraví				1/2015

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ obec, která byla okresním městem

Nové Město nad Metují bylo okresním městem. Tehdejší novoměstský okres zahrnoval celkem necelých 60 obcí, tyto obce jsem zde vyjmenoval. Zdrojem pro seznam obcí je kniha „Nové Město nad Metují a jeho kraj“, která vyšla na začátku roku 1940. Přidal jsem Spy - v knize není, ale součástí okresu musela být. V knize není ani Bačetín, ten v seznamu mám jako obec DSO.

Zařadil jsem také Opočno, o kterém předpokládám, že součástí okresu někdy bylo. Dobruška v knize je.

Hledal jsem nějaký jiný zdroj seznamu obcí bývalého novoměstského okresu - ale nepodařilo se mi to. Uvítám jakýkoli příspěvek.

Dnes existuje tzv. „Dobrovolný svazek obcí“ - obce DSO. Webové stránky tohoto sdružení najdete na adrese:

<http://novomestskonadmetuji.cz>

Tyto obce jsem také zařadil do mého seznamu obcí.

Ve vedlejší tabulce jsem také označil obce, které spadají pod současné Nové Město nad Metují vzhledem ke skutečnosti, že Nové Město nad Metují je obcí s tzv. „rozšířenou působností“ - obce s označením ORP. Tyto obce jsem už navštívil.

V tomto a následujících číslech měsíčníku „Novoměstský kurýr“ se budu věnovat jednotlivým obcím, které jsou ve vedlejší tabulce. Některé jsem už uvedl v předcházejících číslech, takže k těm se už nebudu vracet. V tabulce najdete, ve kterém čísle měsíčníku „Novoměstský kurýr“ se o příslušné obci píše. Obce budu volit namátkově dle mé nálady, kam se mi bude chtít právě jet. Pokračuji obcí Bohdašín.

Jindřich Buchal.

BOHDAŠÍN Co o sobě napsali (1940) v knize „Nové Město nad Metují a jeho kraj“:

Ves Bohdašín nacházíme již před r. 1534 a náležela ke hradu Frymburku, jež toho času měl v držení Achilles Anděl z Ronovce. Týž prodal Frymburk, t. j. zámek i se vším zbožím kolem r. 1534 panu Janu Trčkovi z Lupy na Lipnici.

Jméno Bohdašín dostala prý, podle lidové etymologie, od pozdravu horníků „Boh-dá-šín“, kteří dolovali železnou rudu na jejím katastru od r. 1446 do r. 1646.

V urbáři z r. 1598 připsáno: Anno 1646, 16. May vyzdvížená pec na šmalcování železa pod zámek Frymburkem, v níž jmenovaného dne první kus neb spousta ulita, a hamry kující pode dvorem Volešnickým, téhož léta 16. July počátek kování se stalo, za hraběte Rudolfa z Colloredo-Vallser, pána na Opočně a Jana Rašína z Riesenburku, hejtmána téhož panství. Tomu místu se dosud říká „Šmalcovna“.

K obci Bohdašínu přináležejí osady Bydlo, Vanovka a známé poutní místo Rokole.

Jest z větší části obcí zemědělskou a celková výměra katastru je 537 ha 24 a.

Mimo zemědělce žijí ve vsi tkalci, kteří provozují ručně tkané bavlněných látek.

Obyvatel čítá 416.

V obci jest jednotřídní škola, postavená r. 1913, dva hostince a tři obchody. V roce 1937 byla do obce zavedena elektrika. Spolků jest několik: Sbor dobrovolných hasičů, Ochotnický divadelní spolek, Spořitelni a záložní spolek, Sdružení chovatelů skotu, Vodní družstvo, Sokol a Družstvo pro rozvod elektrické energie.

Význačným rysem občanů jest jejich intenzivní hospodaření a specialisace v chovu dobytka. Snahou všech jest, aby život jejich plynul v přátelském soužití.

Jan Štěpán, kronikář.

CO O SOBĚ PÍŠE BOHDAŠÍN DNES?

Samozřejmě jsem se podíval na jejich stránky www. Mají je moc pěkné. Tam o sobě píš:

Bohdašín je nevelká obec, položená v malebném podhůří Orlických hor; při silnici vedoucí z Dobrušky na Nový Hrádek, na severním okraji okresu Rychnov nad Kněžnou v nadmořské výšce 485 metrů. K obci přísluší osady Bydlo, Rokole a Vanovka. Kouzlo obce zvýrazňují vrcholky Orlických hor, táhnoucí se od severu k východu a daleký výhled až do polabské roviny a na severu ke Krkonošům.

Historie obce

Obec Bohdašín patřila kdysi k panství frymburskému. První zmínka o této historické dominantě nejbližšího okolí uvádí jako držitele jakéhosi Matouše z Frymburka neznámého rodu, jenž

roku 1354 dosazoval k olešnickému kostelu nového kněze. Nele s jistotou říci, kdy a kým byl hrad vystavěn. Avšak jeho hrubá věž a prostá složitost (schází zde palác a čelední dům) ukazují na nejstarší způsob stavění hradů (např. v Německu už před koncem 12. století). Původně asi patřil některému pánu z Náchoda, z větve bohatých a mocných Hronoviců, jimž zdejší krajina náležela.

Dřívější hrad nesl pouze název Hrádek. Teprve roku 1415 uvádějí rozličné prameny, že Jan Městecský z Lichtenburka koupil tzv. Frimburk (Freidenburg) od pana Jaroslava z Riesenburku pomocí lupu, který získal přepadením opatovického kláštera. Roku 1425 jej stihla msta husitů za to, že 3.1.1424 přepadl u Skalice Žižku. Ti hrad Frymburk i Opočno po tříneďlním obležení dobyli a pobořili. Po jeho smrti připadl hrad i Opočnu panu Jiřímu z Dubé a Viesenburku a jeho dědicem se stal Petr Svojsz z Opočna, známý a statečný obhájce Tábora proti králi Albrechtovi.

V okolí Bohdašína a Bydla se okolo roku 1446 dobývala železná ruda a stavěly se hamry. Název obce je prý odvozen od pozdravu horníků, kteří zde železnou rudu těžili. „Boh-dá-šin“ mělo údajně znamenat přání úspěchů v dolování rudy.

První písemnou zmínku o Bohdašíně nacházíme v roce 1534, kdy Achilles Anděl z Ronovce prodal hrad Frymburk s okolními vesnicemi Janu Trčkovi z Lípy a na Lipnici za 2750 kop českých grošů. Ve smlouvě roku 1537 se uvádí, že Jan Trčka z Lípy a Zdeněk pán Vlašimský rozdělili panství frymburské tak, že nedělitelným majetkem měl zůstat hamr a veškerá železná ruda v zemi. Dále se ve smlouvě doslovně uvádí: „Item wes Bohdašin a lidé usedlí tyto: WašejK Brož, Kalášek, Mareš a Jan Šejnoha s platy na nich, krom na Jarošovi zůstávají k tomuto dílu platu ročního peněžitého 9 grošů 2 peníze české, slepici a Hrobcovi ovsy dva a půl korce větel, roboty zemní 6 dní a vajec 12.“

Koncem 16. století ztrácí postupně Frymburk na významu. V urbáři panství opočenského se můžeme dočíst toto (r. 1598): „Zámek Frymburk prostředně vystavěný, na kterémž žádný na ten čas nebydlí, však kdyby se spravil a jej pokoji opatřili, mohl by poctivě páni na něm času marného – neb je na něm zdravé povětří – bydleti.“ 17. století a jeho bouřlivé události (selské povstání roku 1626 a později řádění Švédů a Sasů, kteří hrad vypálili), znamenalo jeho neodvratnou zkázu.

Podle zápisu v opočenském urbáři z roku 1537 jsou v Bohdašíně uvedena tato jména usedlíků, sedláků a zahradníků:

Jíra Kopeckej Bartoň Warvas Vondra Podskalův Urban Pit-rů Matěj Kalášek Adam Láník Jan Krejčů Jan Luniak Jan Šverc Jíra Hrudíkův Pavel Brož Vít Rejhalec Martin Kruchta Kašpar Němců.

Mimo to byly v obci tři chalupy, jejichž majitelé se neuvádějí, protože nekonalí robotu a neplatí žádné dávky. Tato jména chalupníků se uvádějí až v roce 1598, byli jimi Jan Žampach, Jan Dvořák a Tomáš Vicenc. Dále se v urbáři uvádí:

„Anno 1646 16. May vyzdvížená pec na šmalcování železa pod zámek Frimburkem, v níž jmenovaného dne první kus neb spousta ulita a hamry kující pode dvorem Volešnickým téhož léta 1. Juli počátek kování se stalo za hraběte Rud. Collorodo pána na Opočně a Jana Rašína z Riesenburku, hejtmána téhož panství.“

V roce 1650 se připomíná, že Nový Hrádek tvoří společnou rychtu s vesnicemi Bohdašín, Tis, Rzy, Dlouhé. Rychtář pro naši obec byl tehdy v Novém Hrádku do roku 1750.

Následky rekatolizace byly patrné citelně i v našem okolí. Dne 19.10.1651 napomínal hrabě Rudolf Colloredo svého hejtmána, aby nebyl nikdo násilím nucen k přestoupení na katolickou víru, protože v té době na 500 poddaných zběhlo do Slezska. Tehdy se také z Bohdašína vystěhovali sedláci Klamta, Doležal, Đurvík a jiní.

Roku 1721 za hraběte Jeroníma Colloredo byla na Novém Hrádku zřízena fara, k níž připadla kolutára slavoňovská. K nové faře byla připojena i obec Bohdašín. Se Slavoňovem zůstala far-nost hrádecká spojena do 30.1.1787, kdy zde byla zřízena samostatná duchovní správa. Pro zajímavost uvádíme desátek hrádec-kého faráře z filiální kostelní osady slavoňovské z obce Bohdašín: 62 vajec, 25 zimní lnu, 16 koláčů, 46 liber másla a sýra.

Přehorlivým ve stíhání kacířů byl p. František Matěřovský. Pod jeho výsledkem se ocitl i Mikuláš Matějů, sedlák z Bohdašína (13.12.1727) za přechovávání kacířských knih. Tresty pro ty, u nichž byly takové knihy nalezeny, byly kruté – až několik měsíců obecní práce.

Roku 1822 si pořídila naše obec zvon. Byl ulit v Hradci Králové, vážil 135 liber, stál 256 zlatých a jmenoval se Antonín. Zvonici vystavěli bratři Bělohrádkové roku 1826. Do té doby byl zvon uložen ve sroubku u Čejpu.

Od roku 1829 se v obci začíná provozovat domácí ruční tkalcovství, tkalci zpracovávali bavlnu dodávanou faktorem Janem Ptáčkem z České Čermné.

V roce 1848 bylo v Bohdašíně 61 domů a 419 obyvatel, ve Vanovce 11 a 60 obyvatel.

19. ledna r. 1908 si občané obce ustavili spořitelni a záložní spolek – kampeličku. Klidný život v obci narušila 1. světová válka. Z naší obce bylo povoláno 70 mužů, z nichž se jich 13 nevrátilo: Andrš Rudolf, Mádr Jaroslav, Andrš Rudolf, Martínek Jan, Linhart Josef, Kasnar Petr, Bareš Josef, Linhart Josef, Vanžura Karel, Ptáček Josef, Effenberk Stanislav, Špaček Alois, Andrč Jan.

Za války přišla obec o svůj zvon, jenž byl v prosinci roku 1917 odebrán pro válečné účely. Nový byl pořízen až v roce 1921. Po válce se pomalu rozvíjel i společenský život v obci. 4. ledna 1920 byl založen čtenářsko-ochotnický spolek národní osvěty, který čítal 28 členů zakládajících a 26 přispívajících. První divadelní hra „Hrany“ byla sehraána 14. března 1920.

Při sčítání obyvatel v roce 1930 bylo v Bohdašíně 442 obyvatel. Z toho Vanovka 49, Bydlo 59, Bohdašín 335. V obci bylo ustaveno družstvo pro rozvod elektrické energie a 7. srpna 1937 se poprvé svítí elektrickými světly.

Velmi těžce zasáhla do života obce okupace. Povinné odvozy, kontroly, rekvizice se stávají nesnesitelnými.

31. března 1942 byl znovu odvezen zvon pro vojenské účely. Po atentátu na Heidricha německé vojsko obstoupilo celou vesnici a prohledávali dům od domu. Hledali partyzány a vysílačku, která skutečně pracovala, ale v Bohdašíně u Červeného Kostelce. Ani to však nestačilo. Totální nasazení postihlo mnohé naše občany. Do říše jsou posláni: Švec Josef, Macháně Josef, Vymetálek Josef, Škoda Jan, Hrudík Václav, Rudolf Josef a Švorc z Vanovky. V obci se přežívají partyzáni a ruští zajatci, kteří pracují v blízkém okolí (Žakši, nyní Polsko). Přestože se již blíží osvobození od východu, jsou z obce v prosinci 1942 mobilizováni na zákopové práce do Rakouska tito občané: Škoda Jan, Mach Josef, Štěpán Jan, Linhart Josef, Hylenska Josef a Smola Vladimír. V dubnu roku 1945 jsou odváděni ještě další muži na práci na protitankových barikádách k Novému Hrádku, Ohnišovu, Slavoňovu, Ržům a Lužanům, kde pracují pod dohledem německých vojáků.

V prvních květnových dnech jsou v obci ustaveny ozbrojené hlídky, které odebírají prchajícím Němcům zbraně a střelivo. Zároveň je vytvořen i revoluční národní výbor. Ráno 10. května vítá naše obec Rudou armádu u silnic „V Hlinkách“ ve směru na Dobrušku a Nové Město nad Metují.

Převzato ze stránek obce.

Historie školy

Snahy o zřízení školy v Bohdašíně sahají do poloviny 18. století. Už tenkrát vyučoval (jak i jinde v zimním období) v čísle 49 nějaký Dyntar. Chodily k němu na vyučování jen děti z obce Bohdašín. Dyntar při vyučování také tkalcoval, mezi tím co žáci vypracovali nějaký úkol a starší učily mladší abecedě.

Zájem o postavení školy se řídil podle toho, měl-li starosta a několik zástupců výboru dětí, byla nálada na zřízení školy. V případě, že děti neměli, byli proti zřízení z úsporných důvodů.

Když se ale v roce 1859 vystavěla škola ve Slavoňově, byla otázka školy odsunuta na dlouhou dobu. Děti z Bohdašína docházely do školy ve Slavoňově. V zimě se učilo v Bohdašíně v čísle 56 Josefa Bělobrádka – tkalce a učitel (říkalo se mu spomocník) docházel ze školy ve Slavoňově. Po zimním vyučování museli rodiče dětí, které se zúčastnily vyučování, zaplatit učiteli 20 krejcarů na obuv. V dalších zimních obdobích se učilo u Václava Popelky čp. 44, Jos. Vymetálka čp. 49 a Fr. Příbyla čp. 52; učitelé byli V. Výravský, Jos. Pilc, Jos. Světlík a Matěj Linhart. Když měla být ve Slavoňově v roce 1887 škola rozšířena, tehdy se otázkou zřízení školy v Bohdašíně trochu pohnul. Bylo nakácené a osekane dříví na stavbu. Jelikož se ale občané Bohdašína a Tisu nedohodli na místě, bylo od stavby upuštěno.

Na počátku 20. století byla zimní expositura zrušena a děti musely chodit do školy ve Slavoňově.

Po mnoha letech se opět ujala myšlenka na zřízení školy. Dne 6. března 1912 byla vyslána deputace dvou členů výboru – Josefa Popelky a Jana Macha v doprovodu zemského poslance Josefa Holance, učitele z Valu, do Prahy k zemskému úřadu. Usnesením okresní školní rady v Novém Městě nad Metují ze dne 29.6.1912 čj. 2302 bylo nařízeno otevření exponovanou školu v Bohdašíně. Za tímto účelem byla zajištěna jediná místnost v čp. 22 u Josefa Grima, starosty obce, kde se od 30.9.1912 učilo. Poslední komise, která shlédla místo na stavbu, byla 29. ledna 1913. Stavba byla zadána 8.4.1913 staviteli Jirsákovi z Dobrušky za 21 922 korun.

Základní kámen byl položen 23.4.1913 v 9:00 hodin. Otevření školy bylo 3.9.1913. Slavnostní předání školy bylo dne 7. září 1913 za účasti 104 občanů a učitelů ze širokého okolí.

V roce 1918 byla škola v Bohdašíně prohlášena za samostatnou. První divadlo sehrály děti 2. února 1922, a to hru „Sůl nad zlato“.

Ve školním roce 1923/24 bylo v obci 55 školou povinných dětí. Ve škole bylo 42 žáků (1. odd. 6 žáků, 2. odd. 12 žáků, 3. odd. 13 žáků, 4. odd. 11 žáků), z toho 17 chlapců a 25 děvčat. 29.5.1925 byla na škole a v obci slavnost přivítání zájezdu 23 slovenských učitelů.

I do života naší obce krutě zasáhly události 2. světové války. Doba vyučování byla v roce 1944 zkrácena na 2 dny v týdnu, protože učitel Fr. Vokál byl totálně nasazen na práci v Německu.

V osvobozeném Československu se i chod naší školy dostával do normálních kolejí. V roce 1946 se jí dostalo vysokého ocenění, „Čestné uznání“ ministerstva školství ČSR. Avšak postupně se začal projevovat problém malého počtu žáků, přesto se existenci školy podařilo udržet až do konce školního roku 1962/63, kdy usnesením rady ONV v Rychnově nad Kněžnou ze dne 21.8.1963 byla škola v Bohdašíně zrušena. Od té doby jsou tedy děti nuceny dojíždět do škol v okolí – Ohnišova, Nového Hrádku a Dobřan.

Učitelé a žáci naší školy věnovali velkou část svého volného času ochotnické činnosti. Bylo nastudováno mnoho divadelních her. Vůbec nejúspěšnějším představením byla hra „Dukátová semena“, která se dočkala 6 repríz.

Převzato ze stránek obce.

POUTNÍ MÍSTO ROKOLE

O příčině vzniku nejstarší kaple v Rokoli se vypráví zajímavý příběh otce a slepého syna:

„Jednoho dne krácel jakýsi lesník z nedalekého Nového Hrádku kolem studánky v lese nad říčkou Olešenkou poblíž zříceniny hradu Frymburka. Náhle uviděl spadnout slepého ptáka do pramene, který po chvíli již zdravý odlétl do oblak. Překvapený lesník to považoval za Boží znamení, přinesl vodu ze studánky s sebou domů a omyl jí oči svého slepého zbožného syna. I jeho voda uzdravila. Vděčný muž postavil u zázračného pramene kapličku, do níž zavěsil obraz Panny Marie.“

Tolik o původu kaple dochovala zbožná legenda. Překvapivých vyléčení však bylo více, o několik dalších případech se píše v pamětní knize fary ve Slavoňově. Voda vracející zrak

je však v kraji pověstná nejen v Rokoli, ale i v nedalekém Rezku.

Dřevěná kaple ale postupně zchátrala a až roku 1859 byla nahrazena kaplí zděnou. Nad jejím oltářem je zavěšen milostný obraz Panny Marie – Královny s Ježíškem na klíně. Nápis na oltáři: „Nic než tebe – nic bez nás“ vyjadřuje tzv. úmluvu lásky, kterou zde s Pannou Marií roku 1939 uzavřela první skupina českých kněží po vzoru Mariánské družiny P. Josefa Kentenicha v Schönstattě. (Rokolská kaplička se tím stala kolébkou, domovem a duchovním centrem schschönstattského hnutí v našich zemích; zvláště od roku 1953, kdy tu byl umístěn trezorový svatostánek, se zde konají mariánské eucharistické adorace). Roku 1874 byla naproti kaple (nyní přes asfaltovou komunikaci v zalesněném prostoru) vztyčena jednotlivá zastavení křížové cesty v podobě litinových reliéfů na nevysokých kamenných sloupcích. Počet přicházejících poutníků rostl, a proto nechal roku 1930 podnikatel František Příbýl na svahu nad silnicí postavit pseudogotický kostelík Panny Marie (se sochou Panny Marie s Ježíškem), který byl vysvěcen roku 1945 a roku 1969 byl upraven podle směrnic druhého vatikánského koncilu.

K opravě svatyně došlo v roce 1988 a k přístavbě sakristie nákladem P. Petra Štěpánka roku 1993. Nad kostelem Panny Marie byla postavena a 19.7.1997 posvěcena první originální svatyně v Čechách - kopie původní kapličky v Schönstattě. Je to 143. schönstattská kaplička na světě a nese ideál - poslání Betléma. Tři roky na to byl dobudován v její blízkosti provinční dům, kde v současné době žije asi 22 sester, většinou už starších a nemocných. K poutnímu místu patří ještě poblíž stojící dřevěná „Loreta“ s obrazy sedmi bolestí Panny Marie.

Zdroj: Wikipedia

OSADA VANOVKA

Vesnice v mělkém údolí bezejmenného potoka (levostranný přítok Bohdašínského potoka v Klopotovském údolí), administrativně součást Bohdašína. Ve druhé polovině 19. století se lze setkat i se jménem Voňavka.

Vanovka vznikla na panství, přináležejícím k hradu Frymburku, a prvně se připomíná roku 1544. Nedlouho poté se stala součástí Opočenského panství. Roku 1869 zde žilo ve 12 domech 91 lidí. Od té doby počet obyvatel převážně klesal. Od 60 let se jejich počet ustálil na 20 - 25.

Ottův slovník naučný (konkrétně jeho 26. díl vydaný v roce 1907) uvádí: Vanovka, Vanůvka, víska v Čechách, hejtm. a okr. Nové Město, fara Slavoňov, pš. Ohnišov; 15 d., 58 obyv. č. (1900). Dle Chytilova místopisu ze 20. let bylo ve Vanovce 14 domů s 51 obyvateli (všichni Češi), byla součástí obce Bohdašín, přifařena k Slavoňovu, zdravotní obvod a četnická stanice v Novém Hrádku, pošta a telegraf v Ohnišově.

Památky a turistické zajímavosti:

kamenný kříž v centru osady (u požární nádrže)
z cest v okolí vsi výhledy na Sendražský kopec a na hřeben Orlických hor.

Zdroj: internet.

BYDLO

Na internetu jsem našel jen tuto zmínku:

BYDLO v r. 1869 pod názvem Bidlo osada obce Bohdašín v okr. Nové Město, v r. 1880-1910 pod názvem Bidlo osada obce Bohdašín v okr. Nové Město nad Metují, v r. 1921-1930 osada obce Bohdašín v okr. Nové Město nad Metují, v r. 1950 osada obce Bohdašín v okr. Dobruška, v dalších letech jako osada zanikla.

Tak to je málo. Bydlo je samota!.

(J.B.)

NĚKOLIK MÝCH POSTŘEHŮ

Bohdašín je další v řadě podorlických obcí, která svou malebnou polohou láká k návštěvě.

Z mých dojmů z návštěvy obce i příslušejících míst mohu říci následující:

Začnu Bohdašínem:

Obec je položena v mělkém údolí podél Bohdašínského potoka, který pokračuje pod Slavoňov a dále pod Vanovku a do Klopotovského údolí k Novému Městu nad Metují, kde se vlévá do Metuje. Ze severu na východ obtáčí Bohdašín vrstevnice 500 m.n.m., v okolí obce Tis jsou už kopečky nad 500 m. Takže přes Bohdašín se jede do hor - v tomto případě Orlických. Konkrétně kolem poutního místa Rokole do Nového Hrádku, kudy pokračuje cesta přes Dobrošov do Náchoda, anebo pod Rokolí na křižovatce vpravo do Olešnice v Orlických horách, odkud se dá pokračovat do Polska, nebo směrem na Polom

a Sedloňov do Deštné v Orlických horách. Příjemné pro místní jsou malé silničky z Bohdašína do Slavoňova a naopak nahoru do Tisu. Z okolních kopců jsou pěkné vyhlídky daleko do kraje, já jsem ale neměl štěstí na viditelnost do dálky, i když při mé návštěvě svítilo slunce a bylo bezoblačno. Ale byla inverze.

Bohdašín je docela výstavná obec, našel jsem tam i autoopravnu a soustružnickou firmu na ocelové součásti.

Standardní vybavení - Obecní úřad, kaplička se zvonici, prodejna potravin. V obci není škola. Ale ani hospoda - a to je na považenou. Alespoň já jsem žádnou hospodu neviděl.

Nad obcí se tyčí vysoký stožár s anténami, to je již z dálky viditelné označení polohy Bohdašína.

Za obecním úřadem jsem narazil na tříčlenné stádo „maďarských ovcí“ - alespoň tak jsem je identifikoval na internetu.

Pokud jde o Vanovku, která je přičleněna k Bohdašínu, je to opravdu malá osada, zřejmě se ani nijak moc nerozrůstá - malá výstavba směrem na Ohnišov. Trochu mě překvapilo, že patří k Bohdašínu a ne k Ohnišovu, když Zákraví za kopcem je k Ohnišovu přičleněno. Ale je to dlouhodobé historické propojení - podle čeho to vymýšleli - asi podle majitelů pozemků a panství. Ve Vanovce začíná údolí podél potoka, který pokračuje do Klopotovského údolí, kde se vlévá do Bohdašínského potoka.

Rokole je známé poutní místo, které po poslední revoluci zaznamenalo výraznou obnovu a rozvoj. Určitě stojí za návštěvu. Na internetu najdete řadu podrobností o „Mariiných sestrách“ a celém areálu.

Já pamatuji, když objekt u silnice byl vyhlášenou hospodou, která byla vyhledávaná nejen turisty, ale i různými skupinami spolupracovníků na společných akcích. Byla tam vyhlášená kuchyně paní Bětky - ta je dnes ve Slavoňově.

A poslední zastávkou je Bydlo.

Jak jsem již výše uvedl, Bydlo lze považovat za samotou, asi není osadou (?).

Bydlo najdeme při cestě z Mezilesí směrem na Rokoli, kde na kopci je příjemná rovina s několika objekty.

Lidé se zde zastavují zejména u malé oplocené obůrky, kde vidíme několik exemplářů zvěře - daňci, mufloni a další. Takže až tam půjdete, vezměte jim něco na zub. Budou mít radost. Bydlo je od Bohdašína dost odlehlé, ale přesto k němu administrativně patří.

Jindřich Buchal.

FOTO Z BOHDAŠÍNA

Při příjezdu do Bohdašína od Ohnišova - vlevo - „letišťe“.
Zdaleka viditelný anténní stožár - každý pozná, kde je Bohdašín.
Krásně zdobená Boží muka na výjezdu ke Slavoňovu.

Pěkná prodejna potravin v obci.
Kaple se zvonící.
Obecní úřad..

Pohled do Bohdašína ze západní strany.
Pohled na Bohdašín od Božích muk při příjezdu od Rokole.
Krásně vyvedené znaky obecního úřadu, obce a hasičů.

*Cizokrajné ovce
za Obecním
úřadem.*

*Autobusové
nádrazí
Bohdašín.*

*Strojírenský
průmysl
v Bohdašíně.*

FOTO Z VANOVKY

*Kříž v centru
osady Vanovka.*

*Pohled do osady
Vanovka
ze silnice
k Ohnišovu.*

*Hlavní ulice
ve Vanovce.*

FOTO Z OSADY BYDLO

Malá obůrka se zvěří na Bydle.

Osada Bydlo, v pozadí sendražský kopec s rozhlednou.

FOTO Z ROKOLE

Dřevěná
Loreta.

Cesta manželů v Rokoli
- má 15 tabulí - zde
je jeden vzorek.

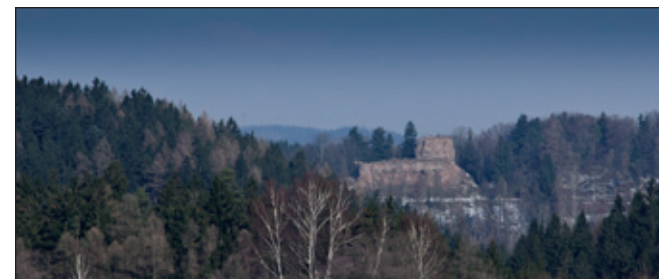
Pohled na zříceninu
hradu Frymburk
u Nového Hrádku z cesty
k Tisu, která vede těsně
nad areálem v Rokoli.

Dřívější vyhlášená hospoda u silnice do Olešnice a na Nový Hrádek. Dnes církevní objekt.
Kostelík s dřevěnou Loretou s obrazy sedmi bolestí Panny Marie.
Kopie původní kapličky v Schönstattě.

Pseudogotický kostelík Panny Marie.
Jedno ze zastavení křížové cesty.
Provinční dům.

POHLEDY Z MĚSTA

Zimní pohled na novoměstský zámek z Popluží. Stromy, které rostou na hraně údolí Metuje trochu zaclání. A to jsou bez listů, v létě to je horší. Pro fotografování to není úplně ideální - ale co se dá dělat. (?)

Železniční viadukt v Krčíně, pohled od Budína. Vyřezání stromů na břehu místo prosvětlovalo a zlepšilo pohled na viadukt. Dobrá práce.

Zimní pohled na zámek z parkoviště u Obřadní síně. Ale - protože zahrada je v této době zavřená, včetně vstupu od parkoviště, takovýto pohled na zámek normálně není možný, překáží docela vysoká zeď. Abych to mohl vyfotit, musel jsem vylézt na střechu auta. No zatím se mi to podařilo.

Údolí Metuje nad Krčínem. Pohled proti proudu kousek nad elektrárnou. Výhledově by tímto údolím měla vést cyklostezka kolem celého historického centra Nového Města nad Metují s vyústěním někde u Bobečku. Určitě by to chtělo celé údolí trochu „zusušlehtit“. Prořezat dřeviny, ošetřovat louky atd. Mimochodem, vešla by se tam i silnička pro osobní auta.

STARÉ NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

Výstavba autobusové zastávky naproti radnici.
Krčínská škola.
Krčínská tkalcovna 1931.

Bartoňův dvůr „Osmá“.
Podkostelní most.
U hřbitova.
Ulice ke kostelu.

Kostel se zvonicí a hřbitov.
Krčín - ulice „Na kopci“.
Krčín - Špryňarova pila.

Pohled ze železničního náspu 1938.
Krčínská sokolovna.
Krčínská sokolovna.

Nábřeží naproti bývalé krčínské radnici.
Křižovatka na Žižkově náměstí.
Křižovatka u Rousků s dolním domkem.

Šimůnkův domek 1960, nahoře Rouskovi, pozdější Sdružený klub.
Žižkovo náměstí v Krčíně - škoda, že tyto vzrostlé stromy už tam nejsou,
náměstí tehdy působilo opravdu pěkným dojmem.

AKTUALITA

V Jaroměři otevřeli nový „Komenského most“, který nahradil původní, stržený povodní. Nutno uznat, šlo to docela rychle. Na mostě byly před otevřením provedeny zátěžové zkoušky, zřejmě úspěšné, když byl už most uveden do provozu.

Pokud jde o jeho estetickou hodnotu a zapadnutí do prostředí, posuďte sami, snad to není nejhorší.

Jindřich Buchal.

Foto: Jindřich Polák.

VTIPY NA ZÁVĚR

Vychází inseminátor z kravína. Najednou se na kravíně rozletí vrata a vyběhne kráva:

„A pusinku?“

Učitelka: „Pepíčku, když ti dám dvě kočky a dvě kočky a zase dvě kočky, kolik budeš mít koček? Pepíček: „Sedm.“ Učitelka: „Tak znovu, dobře mne poslouvej. Když ti dám dvě kočky a dvě a další dvě, kolik jich budeš mít? Pepíček: „Sedm.“ Učitelka: „Tak to zkusím jinak. Když ti dám dvě jablka a dvě jablka a zase dvě jablka, kolik budeš mít jablek? Pepíček: „Šest.“ Učitelka: „Výborně. Takže když ti dám dvě kočky a dvě a další dvě, kolik jich budeš mít? Pepíček: „Sedm.“ Učitelka: „Jak jsi sakra přišel na to, že sedm?“ Pepíček: „Protože jednu kočku už doma mám!“

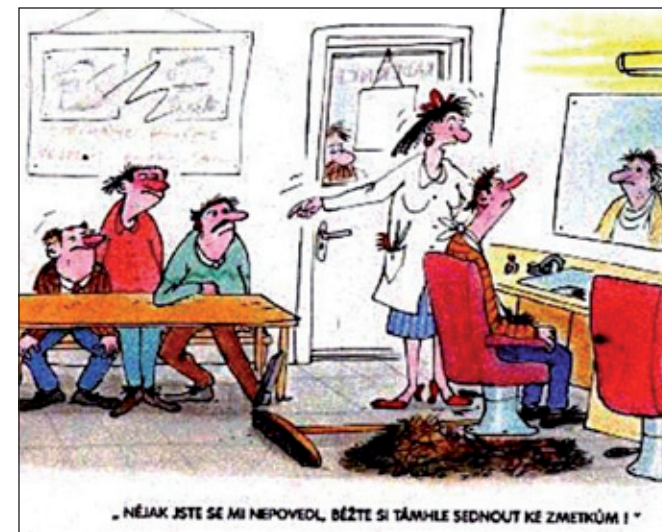
Pepíček se ptá tatínka: „Tati, jak vznikli lidi?“ Tatínek: „Adam a Eva měli děti. Jejich děti vyrostly a měly taky děti a tak dále. Pepíček šel za maminkou a ptá se: „Mami, jak vznikli lidi?“ Maminka: „Napřed jsme byli opice a vyvíjeli jsme se, až se z nás stali lidé, jako teď.“ Pepíček běží za tatínkem: „Tati, lhal jsi mi, byli jsme opice!“ Tatínek odvěti: „Tvoje máma mluvila o její straně rodiny.“

Žena jde v noci parkem celá vystrašená. V tu chvíli uvidí, jak proti ní jde muž a má doširoka rozevřenou náruč. Povídá si: „Tak a teď mě znásilní, já se strachy ani nemohu hnout a to mám úplně nový kostýmek, drahý a to prase ho jistě roztrhá.“ Přesto, že se celá třepe strachy a pomalu se nemůže hnout, svlékne si kostýmek a stojí na cestě jen ve spodním prádle. Muž se stále přibližuje a má do široka rozevřenou náruč. Žena si pomyslí: „Toho nic nezastaví a to prádlo bylo taky drahé, ten ho nebude svlékat, jistě jej roztrhá.“ Sundá si tedy i spodní prádlo a stojí na cestě zcela nahá. Muž je již téměř u ní s rozpaženýma rukama a řve na ženu: „Uhni kurvo, nesu sklo.“

Chuck Norris je takový tvrďák, že si na večeri u Jirky Babici ještě přidal!

Stará paní přijde k lékaři. Vyšetřuje ji jeden z mladých mediků, ale po pár minutách v ordinaci žena prudce vyběhne ze dveří, křičí na celé kolo a utíká po chodbě. Starší lékař ji zastaví a zeptá se jí, v čem je problém. Když mu paní vše vysvětlí, pošle ji relaxovat chvilku do čekárny. Potom jde lékař za mladým medikem. „Kolego, co je to s vámi? Paní Nováková je 63 let, má 4 dospělé děti a sedm vnoučat a vy jí řeknete, že je těhotná?!“ Medik se samolibě usměje. „Ale škytavku jsem jí vyléčil, ne?“

ZASMĚJME SE S PANEM URBANEM

Zpracoval: ing. Jindřich Buchal, ČSA 821, Nové Město nad Metují, 54901.

www.novomestskykuryr.info.

Zveřejněno v „Novoměstském kurýru“ vždy poslední den v příslušném měsíci.

Není určeno pro tisk. © PC Print.

Střed obce Bohdašín s hlavní silnicí z Dobrušky přes Ohnišov, Bohdašín, Rokol, Nový Hrádek. Ta je za tou dopravní značkou „dej přednost“. Foto: J.B.